

Kerncijfers Sociaal Domein – 2021

1. Inleiding

Bij elke Bestuursrapportage en de Jaarrekening wordt de dashboardrapportage Kerncijfers Sociaal Domein aangeboden. Het is een integrale rapportage over de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet.

De rapportage bevat drie elementen: kwantitatieve gegevens, financiële gegevens en een korte tekstuele toelichting en analyse.

De dashboardrapportage is een groeimodel, de komende jaren worden in het kader van de doorontwikkeling zo nodig onderwerpen toegevoegd. Daarmee komt meer en betere sturingsinformatie beschikbaar.

Naast deze dashboard rapportage zal vanaf 2020 ook een meer strategisch en tactisch stuurinstrument worden aangeboden, de 4G monitor. Deze 4G monitor rapportage wordt één keer per jaar aangeboden bij de Tweede Bestuursrapportage.

Aanleiding voor de ontwikkeling van dit nieuwe instrument is het Rekenkameronderzoek “Toegang tot het sociaal domein”, waarin werd aangegeven dat de Raad over meer stuurinformatie moest kunnen beschikken ten behoeve van het sociaal domein.

Op basis van (zoveel mogelijk) beschikbare informatie wordt in deze monitor een beeld geschetst en een analyse gemaakt van vier belangrijk indicatoren over de leefsituatie van de inwoners van Meierijstad. De monitor geeft een beeld over (positieve) gezondheid, geluk, gezin (thuissituatie) en geld (financiële situatie) van onze inwoners in relatie tot de onderwerpen vanuit het sociaal domein. De beschikbare informatie wordt afhankelijk van de mogelijkheden afgezet tegen de rest van Nederland, vergelijkbare gemeenten of de regio (Noordoost Brabant). Op basis hiervan kan de Raad vaststellen of het goed gaat met onze inwoners, of het gewenst is bij te sturen of dat het gewenst is de ambities bij te stellen.

Op basis van ervaringen en input van de Raad zal de 4G-monitor de komende jaren verder worden doorontwikkeld.

2. Wet maatschappelijke ondersteuning

2.1 Kerncijfers

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal uitstaande voorzieningen op 31 december van het betreffende jaar, in de vorm van zorg in natura (ZIN) en een persoonsgebonden budget (PGB). Sommige klanten maken gebruik van meerdere voorzieningen.

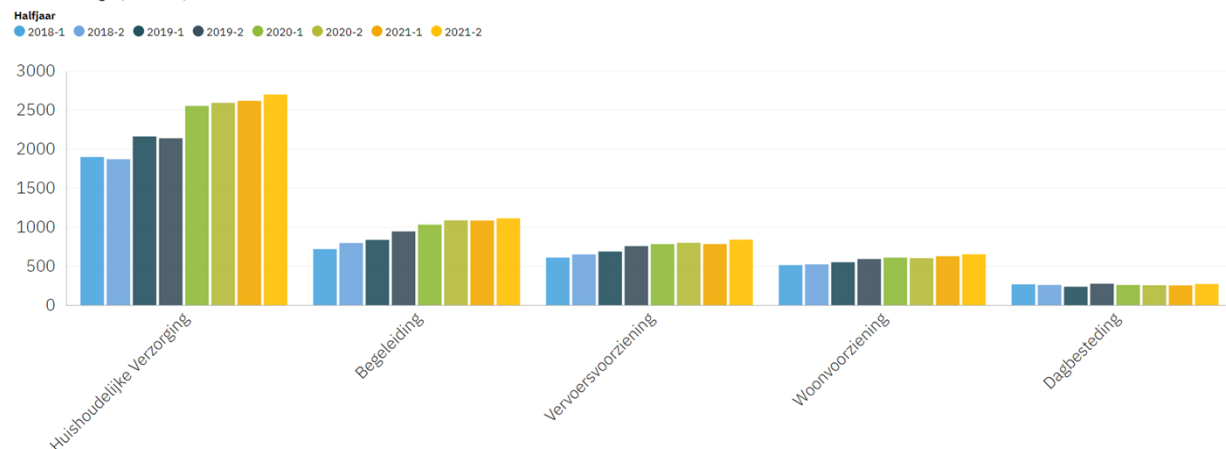
Aantal uitstaande voorzieningen (ZIN en PGB)

Aantal indicaties Wmo	2019-Dec	2020-Dec	2021-Dec
Individuele Begeleiding	733	800	813
Dagbesteding	202	182	201
Beschermd Wonen	133	129	72
Collectief Vervoer	1,783	1,703	1,705
Huishoudelijke Verzorging	1,904	2,033	2,161
Rolstoelvoorziening	825	740	711
Vervoersvoorziening	689	725	768
Woonvoorziening	529	555	594
Parkeerkaart	809	961	1,087
Gehandicaptenparkeerplaats	58	53	49
Summary	7,665	7,881	8,161

Wat valt op?

Zoals voorspeld is voor voorzieningen waar het abonnementstarief van toepassing is een grote stijging te zien. Bij de invoering bleek dit al een aanzuigende werking te hebben. Deze lijn is doorgezet. Dit zien we met name bij het product huishoudelijke verzorging met een toename van ongeveer 128 klanten. De cijfers worden hiervan gemonitord, de daadwerkelijke redenen van inwoners om aanspraak te maken op een voorziening zijn niet altijd evident. Echter wijzen alle signalen (vanuit werkatelier Toegang en regionaal) erop dat het invoeren van het abonnementstarief hier de grootste oorzaak van is. Dit beeld wordt landelijk bevestigd. Hierbij speelt naast het abonnementstarief uiteraard ook andere ontwikkelingen mee waaronder de vergrijzing en een personeelstekort in de huishoudelijke verzorging. Op het gebied van vervoersvoorzieningen en woonvoorzieningen zien we ook een stijging. Deze stijging lift mee op de aanzuigende werking van het abonnementstarief. Daarnaast zien we ook een stijging in het aantal gehandicaptenparkeerkaarten. Deze stijgende lijn in de vraag naar deze voorziening zet zich door vanuit 2020. Dit houdt verband met de toenemende vergrijzing, die in Meierijstad bovengemiddeld aanwezig is.

Aantal voorzieningen (ZIN en PGB) met abonnementstarief

We zien een sterke daling van beschermd wonen in 2021. Eerder is al de trend ingezet om zo min mogelijk inwoners in zware hulp, waaronder (zware) vormen van beschermd wonen, te hebben. Deze eerdere daling is in 2021 versterkt door het volgende. Sinds januari 2021 hebben mensen die hun leven lang intensieve geestelijke zorg (GGZ) nodig hebben toegang tot de Wet Langdurige Zorg. Veel inwoners met een zware beschermd wonen indicatie zijn aangemeld bij het CIZ voor een Wlz indicatie. Een groot deel van hen heeft ook een Wlz indicatie toegekend gekregen. Dit heeft in 2021 tot een zeer sterke afname geleid van het aantal intramurale beschermd wonen indicaties vanuit de Wmo in Meierijstad.

Ontwikkelingen in 2021

Sinds januari 2019 bestaat het abonnementstarief. Het Rijk heeft bepaald dat elke Wmo-cliënt met een maatwerkvoorziening een eigen bijdrage betaalt van €19,- per maand ongeacht het inkomen. Het doel is om stapeling van eigen betalingen in de (langdurige) zorg en ondersteuning te verminderen. Vanaf invoering van het abonnementstarief zien wij een aanzuigende werking, met name bij huishoudelijke hulp. Deze ontwikkeling heeft ook financiële consequenties en is nog altijd zichtbaar in 2021. We blijven ageren richting Rijk ten aanzien van het abonnementstarief.

Eind 2019 is door alle regiogemeenten (regio Meierij en Bommelerwaard) de regiovisie 'Beschermd wonen en maatschappelijke opvang' vastgesteld. Deze visie gaat verder op de ingeslagen weg en gaat uit van de herstelvisie. In 2020 is het regionale uitvoeringsprogramma vastgesteld voor 2021. Om bij de regionale visie passende producten te hebben is in 2021 de aanbesteding voor beschermd wonen doorlopen. Vanaf 2022 zijn de nieuwe contracten ingegaan en werken we met de nieuwe beschermd wonen producten. In 2021 is ook een regionaal plan vastgesteld m.b.t. de doordecentralisatie beschermd wonen. Hierin zijn afspraken gemaakt hoe we de aankomende jaren omgaan met deze beweging. Hiervoor is ook een nieuwe centrumregeling vastgesteld.

In 2021 is ook de aanbesteding geweest voor de Wmo producten: individuele begeleiding, dagbesteding, kortdurend verblijf en vervoer. Hierbij is afgestapt van de lumpsum financiering (totaalbedrag per product/prestatie) en is overgegaan op p x q (prijs maal hoeveelheid). En er zijn andere producten beschreven, waarvan de reële tarieven door een onafhankelijk bureau zijn onderzocht en vastgesteld.

In 2021 is een kwantitatief cliëntervaringsonderzoek uitgevoerd. De resultaten voor dit jaar zullen omstreeks juni/juli 2022 bekend worden gemaakt.

In de loop van 2021 is landelijk een personeelstekort ontstaan binnen de huishoudelijke verzorging. Ook binnen Meierijstad is dit personeelstekort zichtbaar, waardoor er wachtlijsten en klantenstops bij verschillende aanbieders zijn ontstaan. De meest urgente casussen werden direct opgepakt, maar een aantal klanten heeft ook langere tijd moeten wachten voordat de ondersteuning opgestart kon worden.

Sinds het personeelstekort zich voordoet hebben meerdere gesprekken plaatsgevonden met de zorgaanbieders, beleidsadviseurs en wethouders in de regio en andere betrokkenen. Tijdens deze overleggen zijn verschillende ideeën en acties naar voren gekomen om het personeelstekort terug te dringen:

1. Personeel werven: zorgaanbieders proberen op verschillende manieren personeel te werven, te behouden, te belonen en te motiveren om het aantal uren van het dienstverband op te hogen.
2. Personeel werven via PIM werkt: Samen met de zorgaanbieders en PIM werkt is geprobeerd om personeel vanuit de participatiewet te werven. Helaas heeft dit tot een gering aantal aanmeldingen geleid.
3. Nieuwe aanbieders: Er is onderzocht of toetreding van nieuwe aanbieders een oplossing zou kunnen bieden. Helaas blijkt dat potentiële nieuwe aanbieders in dezelfde vijver aan nieuwe medewerkers vissen als de huidige aanbieders.
4. Pilots hulp bij het huishouden: Momenteel worden mogelijke pilots uitgewerkt, waaronder een pilot voor hulp bij het huishouden in een algemene voorziening en een was- en strijkservice. Naar verwachting dragen deze pilots bij aan de toegankelijk van huishoudelijke verzorging, de keuzevrijheid van de klant over de invulling van de hulp en de kosten voor de klant voor de hulp. Bovendien wordt verwacht dat deze pilots bijdragen in efficiëntie door meer klanten met minder ureninzet te kunnen ondersteunen.
5. Profiel hulp bij het huishouden: Een mogelijkheid is nog om samen met de aanbieders het profiel en de taken voor een huishoudelijke hulp opnieuw tegen het licht te houden.

Eind 2021 zagen we het personeelstekort afnemen en meer ruimte voor klanten ontstaan bij de aanbieders van huishoudelijke verzorging.

Bijzondere ontwikkeling in 2021: corona

In 2021 heeft de coronapandemie en de maatregelen als gevolg hiervan nog altijd invloed op het sociaal domein. Zo wordt het collectief vervoer in veel mindere mate gebruikt, omdat de bestemmingen waarvoor klanten het collectief vervoer inzetten gesloten zijn. Ook konden de klantmanagers als gevolg van de maatregelen niet op huisbezoek. In 2022 worden de nieuwe klanten van de periode maart 2020 tot en met december 2021 alsnog bezocht door klantmanagers. Het doel hiervan is om nogmaals de vraag in beeld te brengen om zo het onderzoek meer zorgvuldig uit te kunnen voeren en waar nodig extra adviezen te geven aan de inwoner of extra/andere voorzieningen toe te kennen.

De coronapandemie is ook van invloed geweest op dagbesteding en individuele begeleiding. Door corona waren inwoners wat terughoudend om een aanvraag in te dienen. Bovendien zijn dagbestedingslocaties bepaalde periodes dicht geweest. Gelukkig kwam snel de versoepeling dat dagbesteding voor kwetsbare inwoners weer mocht plaatsvinden.

2.2 Producten en aanbieders Wmo

In onderstaande tabellen zijn de meest ingezette producten en de aanbieders binnen de Wmo weergegeven, peildatum ultimo december 2021. De overzichten zijn gebaseerd op het aantal genomen besluiten in 2021.

Meest ingezette producten Wmo

Aantal indicaties Wmo	2021
Huishoudelijke Verzorging	1351
Individuele Begeleiding	1311
Dagbesteding	286
Parkeerkaart	256
Collectief Vervoer	248
Vervoersvoorziening	191
Rolstoelvoorziening	153
Woonvoorziening	151
Beschermd Wonen	129

Top aanbieders Wmo

Aantal indicaties Wmo	2021
Stichting Laverhof	338
Stichting BrabantZorg	533
Tzorg	193
Medipoint WMO B.V.	312
RegioTaxi Noordoost-Brabant	244
Acteon Thuiszorg	121
Unik B.V.	146
WMO Coöperatie de Meierij u.a.	324
Labyrint Zorg B.V.	156
Stichting Geestelijke Gezondheidszorg ...	125

2.3 Financieel

WMO		(Gewijzigde) begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil
Begeleiding/tijdelijk verblijf/dagbesteding	PGB	1.325.000	1.089.386	235.614
	ZIN	6.112.702	6.264.441	-151.739
Collectief vervoer		774.004	612.924	161.080
Huishoudelijke verzorging	PGB	300.000	286.210	13.790
	ZIN	6.524.842	6.742.961	-218.119
Hulpmiddelen WMO		1.275.290	1.333.553	-58.263
Vervoer- / rolstoelvoorzieningen		74.000	104.357	-30.357
Woonvoorzieningen		510.049	514.175	-4.126
Beschermd wonen	ZIN	n.v.t.		n.v.t.
	PGB	n.v.t.	263.940	n.v.t.

De budgetten voor begeleiding/tijdelijk verblijf/dagbesteding, collectief vervoer, huishoudelijke verzorging, hulpmiddelen en woonvoorzieningen zijn open eind regelingen en worden vooraf zo goed mogelijk geraamd. Financiering van beschermd wonen loopt via de centrumgemeente 's-Hertogenbosch. Deze financiering wijzigt in de toekomst. Met de decentralisatie beschermd wonen ontvangt elke gemeenten op termijn zelf middelen voor beschermd wonen. De doordecentralisatie van beschermd wonen is inmiddels uitgesteld naar (verwachting) 2024 waarbij

de huidige manier van financieren dus met een jaar verlengd zal worden. Dit houdt in dat we in 2022 en 2023 vanuit de centrumgemeente budget krijgen voor de lokale uitvoering van het beschermd wonen.

3. Jeugdwet

3.1 Kerncijfers

Vanaf 2019 is het GGK, het systeem voor berichtenverkeer tussen verwijzers en aanbieders van jeugdhulp, volledig in gebruik waardoor het mogelijk is om naast de verwijzingen van de gemeentelijke toegang ook de aantallen van andere verwijzers zoals huisartsen en gecertificeerde instellingen zoals Jeugdbescherming Brabant inzichtelijk te maken.

In 2021 zijn we gestart met het toekennen van jeugdhulp op basis van het nieuwe productenboek. Onderstaande tabel gaat uit van de nieuwe producten. De informatie uit voorgaande jaren is omgezet naar de nieuwe tabel zodat we de ontwikkelingen ten aanzien van de aantallen kunnen blijven volgen en vergelijken. Een aantal producten is nieuw, zoals consultatie en advies, medicatie consultatie, vaktherapie, verblijf basis en gezinsopname. Om die reden zijn er van voorgaande jaren geen aantallen beschikbaar ten aanzien van deze producten.

Categorie	Product	2018	2019	2020	2021
Consultatie en advies	Consultatie en advies	0	0	0	0
Respijtzorg	Respijtzorg	36	34	41	26
Begeleiding	Begeleiding basis	349	353	320	131
	Begeleiding specialistisch				193
Daghulp	Daghulp basis	146	143	131	19
	Daghulp specialistisch				50
	Daghulp intensief				45
Behandeling	Orthoped. Beh. Basis	55	80	50	9
	Orthoped. Beh. Specialistisch				40
GGZ	Basis GGZ	214	175	134	121
	Specialistische GGZ	639	469	385	517
Medicatie consultatie	Medicatie consultatie	0	0	0	1
Vaktherapie	Vaktherapie	0	0	0	28
Netwerk intensief spec.	MST, FACT	77	63	57	71
Dyslexie	Dyslexie diagnose en behandeling	124	139	140	150
Pleegzorg	Pleegzorg	41	56	48	49
Gezinsvervangend	Gezinshuis	18	12	10	7
Verblijf basis	Woonbegeleiding/leefgroep	0	0	0	1
Verblijf specialistisch	Verblijf incl. behandeling	36	18	15	13
Verblijf GGZ	Verblijf ggz spec en intensief	1	2	2	2
Verblijf intensief	LVB en driemilieuvoorziening	14	9	9	10
	Gesloten jeugdzorg	1	2	2	4
Gezinsopname	Gezinsopname	0	0	0	0
Crisis	Crisis ambulant en verblijf	nb	nb	nb	9
Jeugdreclassering	Jeugdreclassering	22	11	10	18
Jeugdbescherming	OTS tot 1 jaar	42	41	38	33
	OTS meerjarig	60	44	66	61

	Voogdij	30	31	27	28
Landelijke arrangementen	Landelijk Transitie Arrangementen	56	62	49	26
	Maatwerk zonder verblijf	24	15	14	4
Maatwerk	Maatwerk met verblijf	1	4	3	3

Op basis van bovenstaande aantallen zien we een afname van respijtzorg (tijdelijke ontlasting van mantelzorgers). Dit is te verklaren doordat het product respijtzorg in het nieuwe productenboek alleen ingezet kan worden daar waar tijdelijk ontlasting noodzakelijk is. In het verleden werd dit product ingezet bij een bredere doelgroep, een deel van deze doelgroep valt niet langer onder respijtzorg maar onder daghulp.

Basis GGZ neemt verder af. Als gemeente hebben we actief ingezet op deze doelgroep door de inzet van een praktijkondersteuner jeugd-GGZ bij de huisarts te faciliteren. Op jaarbasis worden circa 250 kinderen door de praktijkondersteuner gezien. Op basis van deze cijfers kunnen we voorzichtig concluderen dat de inzet van de praktijkondersteuner jeugd-GGZ een positief effect heeft en leidt tot inhoudelijk betere jeugdhulp en een gedeeltelijke vervanging van de inzet van (duurdere) Basis GGZ.. Om die reden is de inzet van de praktijkondersteuner jeugd-GGZ uitgebreid zodat er nu in iedere kern in Meierijstad tenminste een praktijkondersteuner GGZ werkzaam is. Naast de afname van de Basis GGZ zien we een toename van de SGGZ. SGGZ wordt ingezet bij zwaardere problematiek. De gesprekken die afgelopen periode zijn gevoerd met onder andere verwijzers en scholen bevestigen dat de problematiek bij jongeren de afgelopen periode zwaarder is geworden waardoor er meer verwijzingen zijn naar de SGGZ. Landelijk en regionaal zien we deze ontwikkeling ook en wordt als belangrijkste oorzaak de coronapandemie genoemd. Door de toenemende vraag zijn er wachttijden rondom de inzet van SGGZ hulp. Aanbieders hebben sinds de nieuwe inkoop niet langer meer een budgetplafond. Echter door krapte op de arbeidsmarkt zijn zij niet altijd in staat om in te spelen op toenemende vraag. Door in te zetten op onder andere collectief aanbod en de aanwezigheid van jongerenwerkers en jeugdprofessionals op scholen proberen we de stijgende lijn te doorbreken.

Vaktherapie is een nieuw product maar werd in het verleden in gezet via maatwerk. Doordat het nu als product is opgenomen in het productenboek kan het alleen onder bepaalde voorwaarden ingezet worden en is het aantal in te zetten behandelingen begrenst.

De toename van het product netwerk intensief (gezinsgerichte, intensieve behandeling) sluit aan bij de transformatie beweging die we binnen de regio hebben ingezet, het terugdringen van de hulpvormen met verblijf en meer inzet van hulp thuis nabij.

Het aantal jeugdige dat dyslexiehulp ontvangt is het afgelopen jaar toegenomen. Binnen de gemeente Meierijstad is de inzet van dyslexiezorg belegd bij het dyslexieteam. Het team beoordeelt de aanvragen dyslexie die zij van de scholen ontvangt. Onderdeel van deze beoordeling is in hoeverre er voldoende inzet is geweest vanuit het onderwijs en in hoeverre er sprake is van andere problematiek. Op basis van deze beoordeling wordt een deel van de aanvragen teruggelegd bij school, een deel van de vragen wordt doorverwezen naar andere hulpverlening. Het merendeel van de aanvragen wordt positief beoordeeld en wordt verwezen naar dyslexiezorg. Het dyslexieteam gaat na wat de oorzaak is van de toename en of deze regionaal breed is of alleen binnen Meierijstad.

Een mogelijk oorzaak kan zijn dat door corona eerder toegekend hulp is uitgesteld en in 2021 als nog is uitgevoerd. Samen met het dyslexieteam en het onderwijsveld wordt gekeken hoe de stijging doorbroken kan worden.

De afname van hulp via het Landelijk Transitie Arrangement (LTA) is te verklaren door dat de grootste LTA aanbieder sinds 2021 een regionaal contract heeft waardoor deze hulp niet langer onder LTA valt maar onder SGGZ. Dit verklaart mogelijk ook een deel van de toename bij SGGZ.

De inzet van maatwerk is in 2021 fors minder doordat de producten uit het nieuwe productenboek gecombineerd ingezet kunnen worden. Op deze manier kan de toegang binnen het reguliere aanbod beter passende jeugdhulp arrangeren wat aansluit bij de hulpvraag van de jeugdige. De inzet van maatwerk is hierdoor minder nodig.

3.2 PGB

PGB	2021	2020	2019	2018	2017
Aantal cliënten	176	128	178	168	184
Totaal toegekend budget	€ 1.198.196	€ 1.060.232	€ 1.118.576	€ 1.217.062	€ 1.209.515
Totaal benut door cliënt	€ 910.550	€ 736.838	€ 833.541	€ 831.393	€ 862.035

We zien een toename van het aantal cliënten dat een PGB heeft aangevraagd in 2021. Ook zien we een stijging in de kosten PGB. Voor de stijging in aantallen is geen aanwijsbare reden. De stijging in de kosten wordt verklaard door de stijging in aantal, maar ook door een paar grote, dure PGB's.

Eerder is het budget PGB structureel afgeraamd door de toename is het budget 2021 niet toereikend en ontstaat er een tekort van € 119.354,-. Dit tekort wordt deels ook veroorzaakt door een afrekening over voorgaande jaren.

3.3 Financieel

Jeugd	(Gewijzigde) begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil
Jeugdzorg middels PGB (Uitvoering door SVB)	850.000	969.354	-119.354
Deeltaxi	100.000	109.007	-9.007
Jeugdzorg in Natura maatwerkdienstverlening - (uitvoer door Centrumgemeente Den Bosch) (ZIN) **	12.592.694	12.881.925	-289.231
Jeugdzorg in Natura geëscaleerde zorg - uitvoer door Centrumgemeente Den Bosch (ZIN)	2.233.069	2.268.028	-34.959
- lokaal JB en JR	300.000	298.570	1.430
Jeugdzorg ZIN (lokaal maatwerk)	344.400	298.932	45.468
Jeugdzorg in Natura (Landelijke transitie-arrangementen)	1.365.883	1.056.585	309.298
Jeugdzorg in Natura (Uitvoeringskosten centrumgemeente Den Bosch)	345.942	285.190	60.752
Stelpost	241.398	0	241.398
Totaal	18.373.386	18.167.590	205.796

In 2021 zien we een positief saldo van € 205.796. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de nog niet uitgegeven transformatiegelden (€ 621.085 opgenomen bij eenmalige budgetten). Dit bedrag is in 2022 nog benodigd voor de resterende uitgaven in het kader van het transformatieproject. De raad is hierover geïnformeerd via een afzonderlijke raadsinformatiebrief.

In plaats van een voordeel op de kosten jeugdzorg (in tabel € 205.796) is er dus feitelijk sprake van een nadeel van € 415.289 ten opzichte van de begroting. Dit nadeel wordt m.n. veroorzaakt door de autonome groei en de toenemende kosten voor de Gecertificeerde Instellingen (overschrijding regionaal budgettair kader).

***Noot: In de kosten Jeugdzorg in Natura maatwerkdienstverlening ZIN (uitvoer door Centrumgemeente Den Bosch) (ZIN) is ook een bedrag van € 621.085 opgenomen, zijnde een vooruitbetaling voor 2022. Dit komt doordat in 2021 nog niet alle kosten voor het transformatieproject zijn gemaakt en deze dus ook niet ten laste van 2021 mogen worden verantwoord. Omdat hieronder al wel besluiten liggen voor uitgaven in 2022 e.v. is voorgesteld om deze middelen bij de jaarrekening ook te bestemmen voor 2022.*

4. WERK EN INKOMEN

4.1. Kerncijfers

Corona

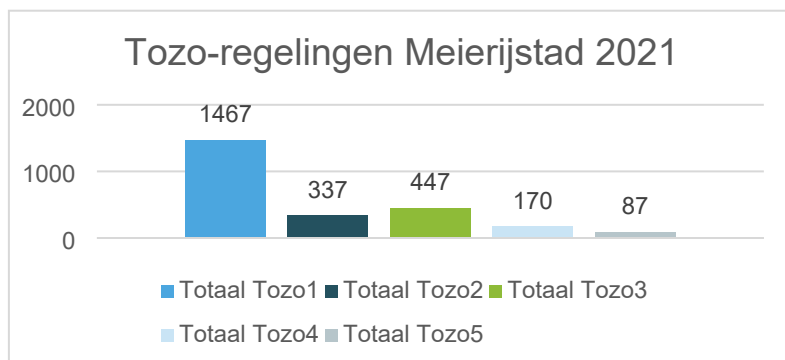
Nederland is in 2020 getroffen door het Coronavirus. Dit virus heeft ook in 2021 nog een grote impact op onze samenleving gehad. De maatregelen die zijn genomen hebben een enorme impact gehad op de economie en arbeidsmarkt. Door het steunbeleid is een stijging van de werkloosheid voorkomen. Met diverse regelingen heeft het Rijk ondernemers en werkenden financieel ondersteund ook in 2021. De gemeente was verantwoordelijk voor de uitvoering van Tozo en Tonk. Deze regelingen 'hangen' onder de Participatiewet en zijn geënt op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz 2004) en de bijzondere bijstand.

Steunmaatregelen corona

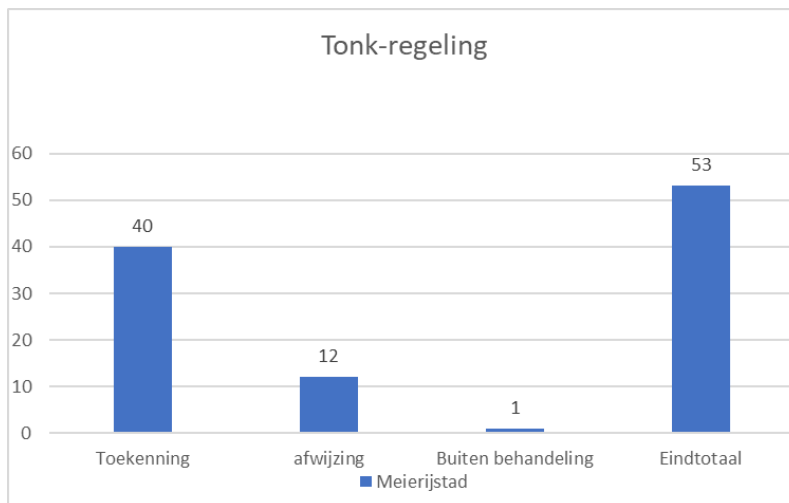
Tijdens de pandemie is er in Meierijstad versneld een Mobiliteitscentrum opgezet. Het Mobiliteitscentrum PIM Werkt is een laagdrempelige plek met een brede dienstverlening rond het thema werk en een leven lang ontwikkelen. Daarnaast is het een belangrijke netwerksamenwerking van 15 partners op het terrein van leren en werk. Er is onder andere ingezet om ZZP-ers te ondersteunen. De verwachte werkloosheid bleef uit en al snel ontwikkelde zich een situatie van grote krapte op de arbeidsmarkt.

Door het steunbeleid is een stijging van de werkloosheid voorkomen. Met diverse regelingen heeft het Rijk werkgevers en werkenden financieel ondersteund in 2021. De extra steunmaatregelen en (landelijke) regelingen Tozo en Tonk zijn per 1 oktober 2021 geëindigd. Sinds die datum kunnen zelfstandig ondernemers die nog financiële hulp nodig hebben een beroep doen op het Bbz bij de gemeente. De regeling is versoepeld. Er hoeft tijdelijk geen vermogenstoets te worden gedaan. In 2021 zijn 56 aanvragen ingediend.

Deze zzp-ers zijn in beeld en er wordt meer hulp aangeboden, indien nodig, ook schuldhelpverlening. Zzp-ers worden geïnformeerd over de regelingen en mogelijkheden, over mogelijkheden gericht op om- en bijscholing, en met hen wordt een persoonlijk adviesgesprek gevoerd als er geldzorgen zijn.

Tabel 1: Tozo regelingen Meierijstad 2021

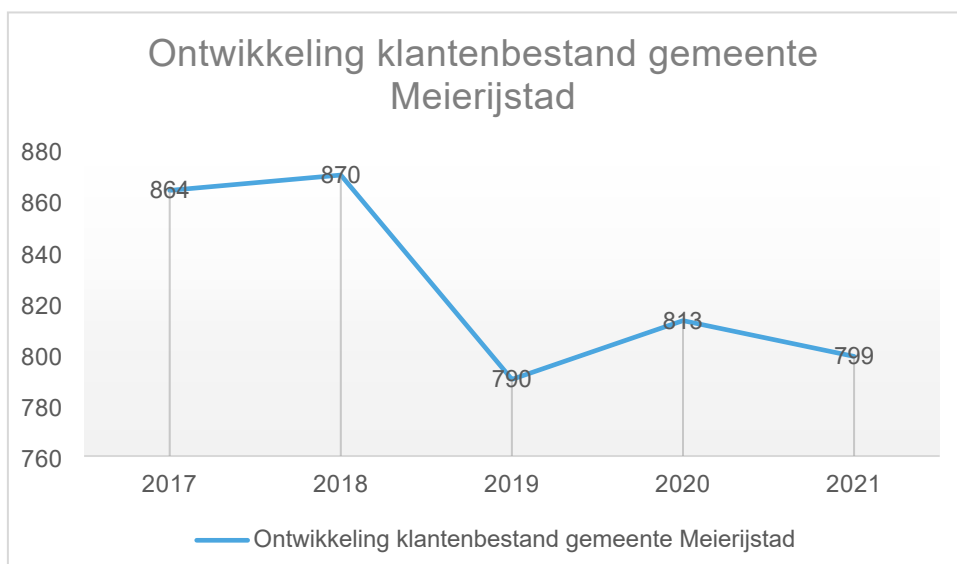

Tabel 2: Tonk-regeling

4.2 Ontwikkelingen klantenbestand

Het klantenbestand uitkeringen levensonderhoud in Meierijstad is, in vergelijking met Nederland, de laatste jaren relatief laag. Deze lage bijstandsdichtheid houdt verband met de gunstige werkgelegenheid in Meierijstad. Als gevolg van de Corona crisis en de maatregelen van het Rijk hebben we in 2020 een lichte stijging gezien van het bestand ten opzichte van eind 2019.

In 2021 is het klantenbestand weer gedaald, terwijl een stijging was voorzien. Dit is een positieve ontwikkeling. Verwacht wordt dat deze tendens zich voortzet. De daling was overigens beperkt en is ingezet door de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de ondersteuningsmaatregelen voor bedrijven en voor werknemers van het Rijk.

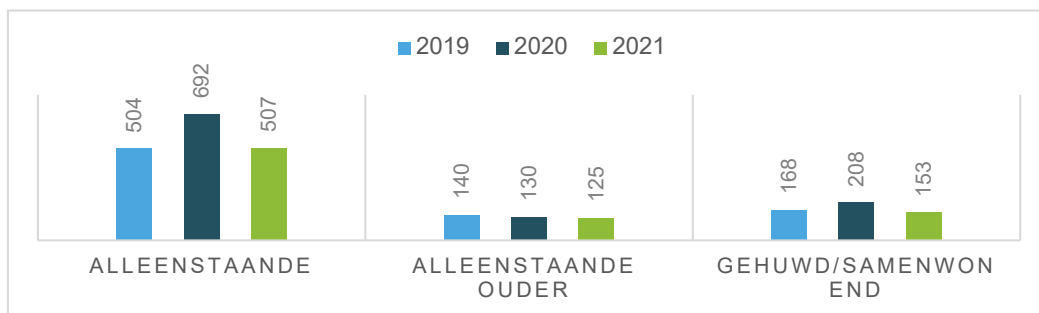
Grafiek 1 : Ontwikkeling klantenbestand gemeente Meierijstad

4.2.1 Opbouw klantenbestand

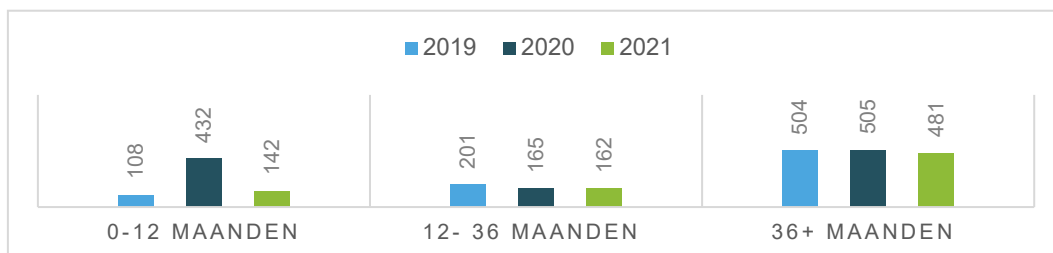
In de onderstaande drie tabellen geven we een weergave hoe het klantenbestand is opgebouwd. We maken hierin onderscheid in leeftijd, leefvorm en uitkeringsduur.

Tabel 3: Leeftijdsverdeling klantenbestand (2020 en 2021 = inclusief TOZO)

Tabel 4: Leefvorm klantenbestand (2020 en 2021 = inclusief TOZO)

Tabel 5: Uitkeringsduur klantenbestand (2020 en 2021 = inclusief TOZO)

4.3 Re-integratie

Het re-integratiebeleid is erop gericht klanten te ondersteunen bij het verbeteren van hun vaardigheden en werknemers kwaliteiten, waardoor hun kansen op het vinden van werk worden vergroot. De redenen van uitstroom kunnen worden verdeeld in door de gemeente beïnvloedbare factoren, te weten werkaanvaarding in loondienst of zelfstandige en het weer gaan studeren met studiefinanciering, en niet-beïnvloedbare factoren zoals verhuizing en bereiken pensioengerechtigde leeftijd.

Uitstroom en instroom						
	uitstroom	beïnvloedbaar		niet-beïnvloedbaar		instroom
2021	207	81	39%	126	61%	182
2020	191	92	48%	99	52%	222
2019	228	102	45%	126	55%	166
2018	233	95	41%	138	59%	220

Tabel 6: Uitstroom en instroom factoren

4.3.1 Poortwachtersfunctie

We zetten sterk in op de zogeheten Poortwachtersfunctie om de instroom te beperken. Dit doen we door te sturen op voorliggende voorzieningen. Daarnaast wijzen we mensen, die een uitkering aanvragen, op de kansen op de arbeidsmarkt. Dit doen we door ze allerlei vacatures aan te bieden waar ze op kunnen solliciteren. De klantmanagers hebben een korte lijn met PIM Werkt om mensen snel in beeld te krijgen bij werkgevers. Op die manier voorkomen we dat kansrijke kandidaten instromen in de uitkering.

Totaal aantal meldingen *	Niet in de uitkering	Totaal in de uitkering
194 (100%)	92 (47%)	102 (53%)

Tabel 7: Resultaten poortwachter

*In deze tabel gaat het om aantallen en niet om uitkeringsdossiers.

4.3.2 Taakstelling Beschut werk

Beschut werk is bedoeld voor mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking, die alleen kunnen werken in een 'beschutte' omgeving, onder aangepaste omstandigheden. Elke gemeente krijgt een wettelijke doelstelling opgelegd. De taakstelling voor Meierijstad was in 2021 1891 uur (cumulatief). Uitgaande van een gemiddelde dienstbetrekking van 31 uur per week, zouden we voor eind 2021, 61 personen moeten zijn geplaatst.

Taakstelling Beschut werk	61 beschutte werkplekken
Taakstelling in uren	1891 uur (100%)
Gerealiseerd	494 (26%) – 31 personen

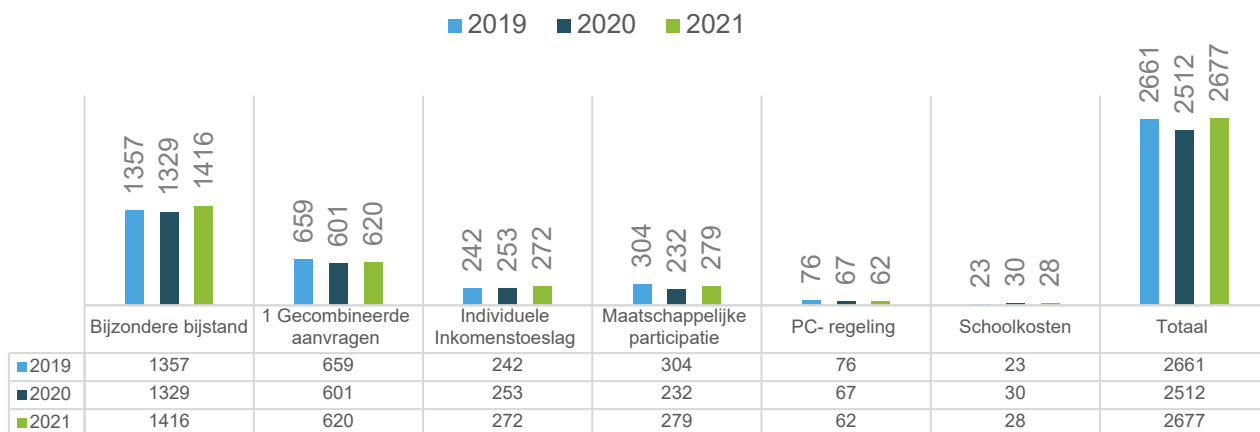
Tabel 8: Cijfers Beschut werk

Op dit moment blijft onze gemeente achter op de landelijke taakstelling Beschut werk. Dit heeft te maken met het feit dat er potentiële kandidaten buiten het gezichtsveld van de gemeente blijven. Denk hierbij aan Nuggers en mensen met een WIA of Wajong uitkering. Ook zien wij nog mogelijkheden voor kandidaten die nu op een dagbestedingsplek zitten.

Deze indicatie loopt vanuit de WMO. Met de komst van een Ontwikkelingsgerichte Arbeidsmatige Dagbesteding: OAD denken we hier verandering in te brengen. Waarschijnlijk zullen er mensen vanuit de WMO dagbesteding in gaan stromen op een Beschut werkplek. Ook voor Nuggers biedt de OAD kansen om in te stromen op een Beschut werkplek.

4.4 Minimabeleid - voorzieningen en ondersteuning

Het beroep op de bijzondere bijstand/minimaregelingen is vergeleken met 2020 gestegen. Er werden in totaal 2677 aanvragen ingediend (in 2020: 2512). Een stijging van 6,5% (+ 165). Het aantal aanvragen is nu weer vergelijkbaar met de cijfers van 2019, voor de coronacrisis. In 2020 daalde het aantal aanvragen. Uitstel van zorgkosten i.v.m. de coronacrisis, en de nood- en steunmaatregelen van het Rijk waren toen de redenen daarvoor.

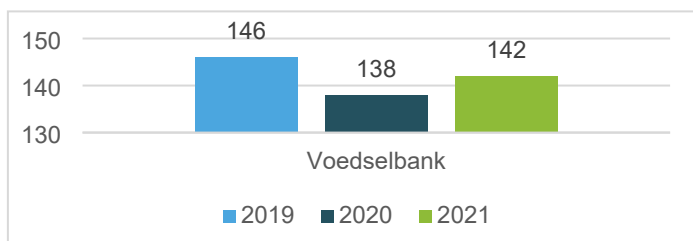

1 Gecombineerde aanvragen: de inwoner vraagt meerdere regelingen aan.

Tabel 9: Aantal aanvragen 2021 minimabeleid- voorzieningen en ondersteuning

4.4.1 Aanvragen Voedselbank

In 2021 is het aantal aanvragen Voedselbank toegenomen. In 2021 hebben 142 klanten een aanvraag ingediend voor de Voedselbank.

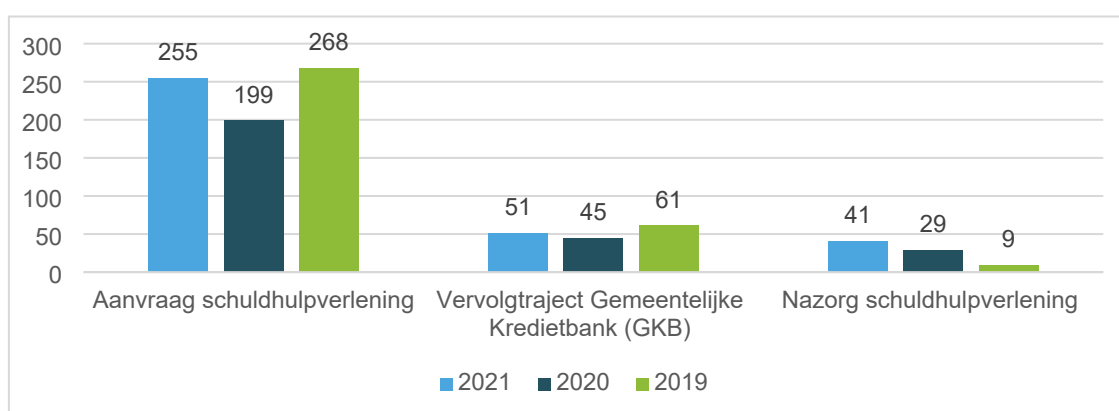

Tabel 10: Aantal klanten Voedselbank

4.5 Schuldhulpverlening

Er werden 255 aanvragen in 2021 ingediend. In 2020 waren dat er 199. Een stijging van 56 (+ 28%). Het aantal aanvragen is nu weer ongeveer op het niveau van 2019, voor de coronacrisis. Er werden in 2019 268 aanvragen ingediend.

Door Corona kwamen er in 2020 tijdelijk minder aanmeldingen binnen. Dit kwam o.a. door de ondersteuningsmaatregelen van de Rijksoverheid en doordat de meeste schuldeisers en deurwaarders ook een pas op de plaats hebben gemaakt en de invorderingsmaatregelen tijdelijk hebben stop gezet. Betalingsregelingen konden gemakkelijker afgesproken worden. We verwachten dat de aanvragen Minimabeleid en Schuldhulpverlening in 2022 gaan oplopen door een groter beroep op deze dienstverlening, omdat de steunmaatregelen van het Rijk aflopen, en energiekosten stijgen.

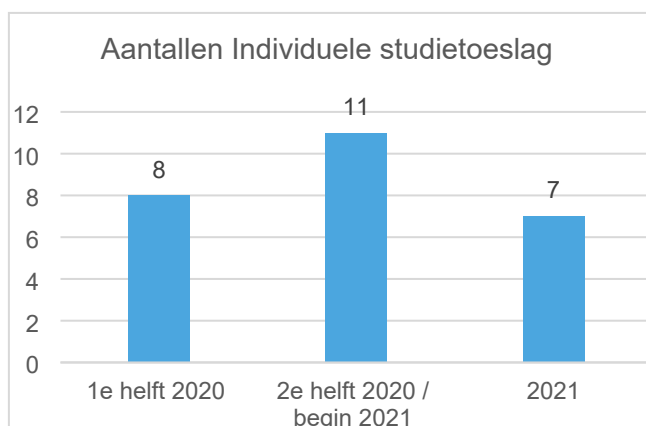

Tabel 11: Aanvragen schuldhulp

In 2021 waren de meest voorkomende redenen voor aanvraag schuldhulpverlening als gevolg van inkomstenterugval door baanverlies en/of overlijden partner en echtscheiding.

4.6 Individuele studietoelage

Aan de Raad is de toezegging gedaan om de voortgang van de individuele studietoelage mee te nemen in het Dashboard Sociaal Domein. Via verschillende kanalen is aandacht besteed aan de individuele studietoelage. We zien nog geen toename in de aanvragen.

Tabel 12: Aantallen individuele studietoelage

4.7 Financieel

	begroting na 2e berap 2021	realisatie 2021	Verschil
Uitkeringen levensonderhoud Participatiewet	10.803.334	10.129.840	673.494
IOAW	580.716	558.533	22.183
IOAZ	27.069	28.659	-1.590
Loonkostensubsidie	1.768.023	1.908.970	-140.947
Totaal inkomensvoorz. BUIG	13.179.142	12.626.002	553.140
Budget BUIG (Inkomsten)	13.213.362	13.083.153	-130.209
Tozo Budget	3.500.000	2.180.745	-1.319.255
Tozo uitgaven	3.500.000	2.180.745	1.319.255
Participatiewet – re-integratie	1.257.274	1.245.581	11.693
Kredieten Bbz 2004	-9.083	-22.593	13.510
Kapitaalverstrekking Bbz	-27.117	12.247	-39.364
Voorzieningen en ondersteuning	3.081.554	3.014.420	67.134
Schuldhelpverlening	389.479	164.060	225.419

Tabel 13: Financieel overzicht

Jaarlijks ontvangt de gemeente een budget van het Rijk om de kosten van de Participatiewet te kunnen betalen, het zogenaamde BUIG-budget. Dit budget wordt jaarlijks vastgesteld op basis van een verdeelmodel. Voor de vaststelling van het gemeentelijk budget zijn vele factoren (zowel interne als externe) die de hoogte bepalen. Het budget is in oktober definitief vastgesteld op 13.083.153,00 de definitieve kosten voor inkomensvoorziening zijn € 12.626.002 zodat het budget ruim € 400.000,00 hoger is dan de kosten zijn.

Inkomensvoorzieningen en budget BUIG

De instroom in de Participatiewet is minder geweest dan verwacht. De uitgaven voor levensonderhoud zijn daardoor lager dan verwacht. Het uitkeringsbestand Meierijstad is in 2021 afgenomen. De bestandsafname was voornamelijk over de eerste 8 maanden van 2021. Het (Rijks)budget is begin oktober verlaagd met € 130.209,-. Bij de inkomensvoorziening t.o.v. het budget BUIG is een begrotingsoverschot ontstaan van € 422.931,-. De oorzaak betreft hoofdzakelijk de verlaging van het uitkeringenbestand.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo)

Deze tijdelijke regeling is in 2020 ingevoerd voor ondersteuning van ondernemers in nood als gevolg van corona. Tozo is budget neutraal, dat wil zeggen dat de lasten door het Rijk vergoed worden en er geen kosten zijn voor de individuele gemeente. Ook de uitvoeringskosten worden vergoed door het Rijk. Deze bedragen € 450,00 voor een besluit levensonderhoud en voor een besluit op een aanvraag voor een lening wordt € 800,00 vergoed. Deze vergoeding is voldoende om nu en in de toekomst de uitgaven voor uitvoeringskosten te kunnen voldoen.

Schuldhelpverlening

Door de diverse steunmaatregelen, en uitgestelde betalingsverplichtingen is het beroep op schuldhulpverlening minder geweest dan verwacht. Er is meer aandacht voor preventie van schulden (o.a. project Geld en Zo) en de samenwerking met ketenpartners is verbeterd. Ook het klantenbestand Participatiewet is beperkt gedaald. Hierdoor hoefden minder schuldregelingstrajecten te worden ingekocht bij de GKB 's Hertogenbosch.